

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Posamezna št. 4 vin.

„Jutro“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in uprava je v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi, št. 20, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljave in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in uprava v hotelu „Malič“ v Ljubljani. — Po pošti sprejemamo stane „Jutro“ mesečno K 1.50, četrtletno K 4.50, celoletno K 18.— za inozemstvo celoletno K 28.—. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četverostopne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primeren popust. Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znak.

Iz Ljubljane.

(Dopis.)

Tržačani se navadno posmehujejo iz t. zv. „kranjske politike“ in ne morejo, ali pa nečejo razumeti naših strankarskih bojih, ki so res preostri, ali objektivni opazovalec dogodkov v Ljubljani in na Kranjskem sploh mora priznati, da je zastupila vse naše javno življenje brezobzirna S. L. S., da se nahaja narodno-napredna stranka faktično v defenzivi in tržaški Slovenci delajo narodno-napredni stranki s tem, da jo delajo za razmere na Kranjskem nekako soodgovorno s S. L. S., veliko krivico.

Naprednjaki so bili vedno prizanesljivi — morda tudi preveč — medtem, ko S. L. S. nikdar ni izbirala orožja za boj, ona se nikdar ni vprašala kaj je pošteno, temveč vedno samo, kaj je za njo koristno, pri čemur je vedno trpela ne samo politična morala, temveč tudi zakoni in tudi čut človekoljublja.

Maščevalnost ni lepa lastnost in posebno stranka, ki izrečno povdarja krščanske temelje, na katerih baje sloni, je nikakor ne bi smela poznati in vendar se maščuje S. L. S. nad vsakim, ki noče biti z njo — ako se le more maščevati.

Poglejmo kaj dela ta stranka z našo Ljubljano! Ker se nahaja ljubljansko prebivalstvo po veliki večini izven njenega tabora, se je zvezala S. L. S. z germanizatorjem baronom Schwarzom, deželnim predsednikom kranjskim, samo, da se ona more maščevati nad ljubljanskim prebivalstvom, ki noče ukloniti telnika pred njo.

Vsi dogodki od razpusta občinskega sveta ljubljanskega 1. 1910 dalje nam to jasno dokazujejo: njeno delo je razpust občinskega sveta, nov volilni red, ki omogoča Nemcem tako močno zastopstvo v občinskem svetu, S. L. S. je razveljavila brez vsake pravne podlage dva napredna deželnozbornska mandata, kar mora obsojati vsak objektivni človek brez ozira na to, da bivši posl. Ribnikar ne uživa v naprednih vrstah nobenih posebnih simpatij in je samo slučaj, da ga je kandidirala narodno-napredna stranka, narodno-napredni volilci so mu pa oddali iz strankarske discipline svoje glasove, kar je „Jutro“ pred nedolгим časom čisto pravilno reklo.

Oseba tukaj ne pride v poštev, S. L. S. je zakrivila nasilje in tržaški Slovenci naj ne zahtevajo od kranjskih naprednjakov, da bi na to molčali, kakor kranjski naprednjaki ne morejo molčati na brezobirna preganjanja naprednega učiteljstva, redu obrtništva i. t. d.

S. L. S. se hoče maščevati sedaj nad enim delom ljubljanskih obrtnikov z ustanovitvijo deželne klavnice, potem pride na vrsto gotovo katersibodi druga obrtniška stroka, ker S. L. S. ima namen toliko časa tepsti Ljubljano, dokler se ta ne odpove svojim narodnim in naprednim tradicijam.

Ne verujemo, da bi S. L. S. to kdaj dosegla, ker ljubljansko meščanstvo je dosti močnejše, da prenese vse šikane, ali pri takih razmerah je boj neizogiben, on je umljiv, ker kratkoročno zatreti se naprednjaki vendar ne morejo pustiti.

LISTEK.

Nostradamus.

V.

Sedmo poglavje.

Royal de Beaurevers.

Loyola se je držal trdno, zaničljivo in sovražno. Katarina je čutila, kako ji drgeče sree. In pogledi njiju obeh so se uprli v moža, ki jima je prihajal smehljaje nasproti: v Nostradamu!... Ista preprostost, isto bogatstvo je bilo v obleki tega moža. Obleden je bil po modri velikašev francoskega dvora. Tudi meč je nosil ob pasu. Toda na njegovem jopiču iz najfinejšega črnega baršuna ni bilo nobenega okraska razen zlate verižice, spete z rožnim križem iz rubinov, ki so mu zarezali na širokih prsih. Bil je visoke rasti, impozantne in gibčne postave, visokomernega in hkrati gracioznega nastopa; njegov obraz je bil pravičen, poln zlahtnosti in lepote, a tudi nečloveško blede, podoben obrazu bitja, ki je vstalo iz groba...

„Zlahtna gospa“, je izpregovoril, Nostradamus vaju pozdravlja...

Naprednemu ljubljanskemu prebivalstvu je zelo žal, da v Ljubljani ni več „Jutra“; ali z ene strani je pa vendar le dobro, da „Jutro“ izhaja v Trstu, ker bo moglo seznaniti primorske Slovence z razmerami na Kranjskem, na katere gleda, ker se je med nami rodilo in vzraslo, z drugimi očmi kot n. pr. „Edinost“, ki vedno govori o potrebi sloge, noče pa nikdar priznati, da je vsako skupno delo naprednjakov s S. L. S. izključeno, dokler ta tako nasilno vlada. Zakaj ne zagovarja „Edinost“ sloge opozicijskih strank na Hrvatskem z banom Cuvajem? Morda poroče, da je to nekaj drugega, ali ako dobro premisli, bo morala priznati, da med režimom ki ga je vpeljala na Kranjskem S. L. S. in med raznimi madžaronskimi režimi na Hrvatskem ni nobene razlike, izvzemši to morda, da se na Kranjskem ne prelija kri No, pa samo tega nam še manjka — !

Gesla in fraze.

Slovenci smo silno bogati na raznih geslih in tudi ravnamo se več ali manj po teh geslih. Vse za vero, dom, cesarja, to je naše najstarejše politično geslo, ustanovljeno po Bleiweislu in njegovih sodobnikih. Danes nosita to geslo le še dve, docela dekadentni struji našega naroda, namreč naši „katoličani“ in pa takozvani „Plojevci“ na Štajerskem, kar oboje je nezdrav produkt politične ekstaze v kateri se nahaja naš narod.

Toda mi nismo hoteli govoriti v političnih, nego zgolj o gospodarskih geslih, s katerimi se večkrat sicer pošteno postopa, največkrat — pa nepošteno, — tako, da vsled onih nesolidnih izkoriščevalcev takih privlačnih gesel trpe silno škodo oni trgovci, ki imajo edini pravico posluževati se jih, to je trgovci v narodno izpostavljenih in obmejnih krajih. Ni namreč umestno, da se n. pr. ljubljanski trgovci poslužujejo gesla „Svoji k svojim“, ko je vendar skoro vsak ljubljčan naš, torej v pomenu tega izreka „svoj“ človek. Ako slovenski trgovci na ljubljanskem trgu izvešajo to geslo na svoj ščit ki ni navadno trgovsko čisto in soliden, tedaj prvič prisilijo tudi trgovce drugega rodu, da izvešajo še bolj kričeče in vabljlive reklamne izreke, drugi pa dokazujejo s tem, da Slovenci še v sami naši kulturni in gospodarski centrali nismo toliko emancipirani in zavedni, da bi se medsebojno podpirali; tretjič delajoto, kar bi morala delati društva, korporacije in časopise s svojimi vzgojnimi in reklamnimi sredstvi, četrtič pa oropajo svoje sobrate na obmejnih, ogroženih krajih edinega sredstva samopomoči. Priznajmo namreč odkrito da so gesla, kjer jih ni potreba a se vendar in izrabljajo ponavadi samo plašč za odirništvo in mnogokrat tudi dobro služijo tujim izsesovalcem. Ako pa je bil človek enkrat že v Ljubljani ali kje drugje v osrčju domovine ogoljufan pod geslom „Svoji k svojim“ potem je čisto naravno, da dosledno bojkotira trgovce z enakimi gesli tudi ko je prišel n. pr. v Trst, ali kam drugam na periferijo. Zato trdimo, da mora biti predvsem dobra solidna in po možnosti cena postrežba edino geslo tam, kjer se Slovenci nahajamo kot kompakten narod, zato da ne izzivamo tujcev, ki se tudi radi s svojimi gesli okoliščajo, zato da ne podpiramo mlačnosti poklicanih faktorjev, da nadalje ne silimo tujerodcev k izkoriščanju našega gesla in da ne škodujemo edino poklicanih obmejnih trgovcev in obrtnikov, katerim to geslo, ako ni oskrnjeno v resnici lahko koristi.

Seveda, odkar so naše lastni bratje, ki vodijo „Eseles“ proklamirali bojkot vsega kar ni v njihovi stranki, je postalo to staro do poslednjih časov častljivo geslo poleg vseh drugih nevarnosti še politikum, ki ga obe do oslarij kaj dovzetni stranki na Slovenskem izvajata. Kdor ni klerikalec, ne sme biti podpiran od klerikalcev, tako kriče oni, od škofa blagoslovljeni žurnalisti po klerikalnem šmokavstvu, in poleg tega še hinavsko molijo „in odpusti nam naše dolge kakor mi odpustimo našim dolžnikom“. Na drugi strani pa liberalci grdo gledajo vsakega kdor gre v kak klerikalen lokal, češ, ta je tudi črn, tega ne bomo nikamor več volili, da še glasovnice s podpisanim kandidatom ti ne zapujajo če si enkrat ali pa dvakrat sedel v takem lokalu.

Prokletstvo ki bo padlo čez ves narod, ker od tega izpodirvanja imajo le inorodci korist, bo strašno. Zato pa kličemo v zadnji uri vse one, ki še niso strankarsko ponoreli, naj to opuste. Naj kupuje klerikalec pri liberalcu in obratno samo gotovim narodnim damam obeh strank naj se zabiča, da se vedno in dosledno poslužujejo pri narodno znanih trgovcih in obrtnikih obeh stranki ker t mu divjemu in nesramnemu bojkotu se smeje tretji — inorodec.

Dolžnost narodnega slov. časopisa obeh strank pa je, da se postavi v bran za naše edino resnično in izpostavljenih krajih da namreč ščiti geslo „Svoji k svojim“. Ako pa naše časopise izsledijo kjerkoli in iz katerekoli politične stranke katerega trgovca in obrtnika, ki slepari na drobno in na debelo bodisi s slabim blagom, ali pa s pretiranimi cenami, naj se ne ženira poseči po najskrajnejšem. Take pijavke uničiti, se pravi reševati brate ob maji.

Tako so delali Čehi, a sedaj po stoletnem težkem boju žanjejo stoobrestne sadove od svojega žrtvovanja in truda. Ako ima n. pr. kak Čeh izpostavljeno kako narodno privlačno trgovsko geslo, je za nje odgovoren „Narodnemu svetu“ ki vsako nepošteno manipulacijo strogo kaznuje s tem, da mu taka gesla ali odvzame, ali pa na informacije daje odgovor: „Čizi človek“ t. j. — tujinec.

Toda mi Slovenci še imamo svojega „Narodnega sveta“ kar je za nas neizmerna sramota in škoda. Dokler pa tega nimamo, naj vrši njegovo nalogo narodno časopise, in sicer kot smo rekli, dosledno in brezobzirno.

To bo v veliko korist zlasti obmejnim trgovcem in obrtnikom, ki bodo hvaležni, da izginejo pijavke, delali še z verjo vnašo za našo narodno stvar.

DNEVNE VESTI.

Občevalni jezik v nižnjavstrijskem deželnem zboru. Dunajski dnevnik „Neues Wiener Tagblatt“ je priobčil te dni vse surove izbruhe in psovke, ki so padle v sredo na seji nižnjavstrijskega deželnega zbora. Napol-

nil je v temi psovkami cele dve strani. — Samo par primerov, da se občinstvo prepiče, s kakimi priimki se obkladajo nižnjavstrijski deželni poslanci: blagajniški tat politično čiščenje kanalov, tu se krade, kripoprisežnik, nesramen lažnjivec in obrekovalec, šuft, podivjani subjekt, navaden tat, ali ste zopet pijani? alkoholik, Vam pljunem v obraz i. t. d. To su prave cvetke občevalnega jezika v nižnjavstrijskem deželnem zboru. In kljub temu nislilo Dunajčani še vedno, da stopajo na čelu evropske kulture. Seveda zraven moramo še pripomniti, da bi se ravno take cvetke lahko nabrale tudi med nemškimi nacionalci. In ti ljudje se potem še ponašajo s svojo 100 letno kulturo.

Odloženo orodje. Posledice najnovejših nasilstev bana Cuvaja, se že kažejo. Srbsko-samostalna in srbsko-radikalna stranka, ki sta se dosedaj bojevali do skrajnosti, sta sedaj nenadoma položili orodje in sklenili začasno bratovsko orodje in bosta namerila in spuščala svoja puščice edino v kraj, odkoder vihti bih na Hrvate in Srbe. Ban Cuvaj je v resnici lahko ponosen na te svoje velikanske „vspehe“, za katere bo gotovo dobil pohvalo od svojih gospodov v Pešti. Izgledu srbskih strankarskih časopisov bodo potovo sledili hrvaški časopisi, kar je v prvi vrsti neobhodno potrebno, ako hočejo Hrvati in Srbi doseči končen vspeh in pregnati madarskega leva iz Zagreba. Upamo, da se bo to tudi zgodilo.

Praškemu podpornemu društvu za slovenske visokošolce je došlo v mesecu decembru nekaj okoli 1680 K podpor — še vedno premalo, da bi moglo društvo ustreči vsem prošnjam. Zanimivo in precej žalostno za nas je pa dejstvo, da so v tej vsoti udeleženi Čehi z 930 K! Med češkimi darovi omenjamo samo 500 K iz češke deželne blagajne in 200 K iz Zivnostenske banke. Med slovenskimi darovalci stoji na prvem mestu klub naprednih akademikov v Celju s prispevkom 100 K. — Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi je tako važno, da bi ne smelo biti nobenega slovenskega denarnega zavoda in nobenega bolje situiranega posameznika, ki bi ne bil med darovalcev!

Novi glasovi prihajajo, stari izginjajo. Iz Šmihela pri Novem mestu smo prejeli: Na Svečnico se je pri nas raznesla govorica, da zdaj ko so občinske volitve že končane in tudi že rekurz vložen, v volivnem lokalu v Kandiji prihajajo taki novi glasovi na dan, ki jih pri štetju glasovnic ni bilo slišati, nasprotno pa da izginjajo taki stari glasovi, ki so se takrat šteli in nekaterim prinesli izvolitev v odbor. Tako se n. pr. sliši, da je za podobčino Kandijo dobil tukajšnji posestnik Burger nekaj čez 300 glasov, dočim je Zure sklepom razglašal dobil le 182 glasov, pa je bil izvol. Burger pa ne. Govori se tudi da je Zure dobil pismo od volivcev, ki so volili Goršeta iz Krke, katero pismo se pritožuje, kako je volivna komisija štela glasovnice, da je bil izvoljen neki Može, katerega ni nihče volil,

„Sem“ gospod,“ je rekel Nostradamus preprosto.

„Daj nama dokaz o tem, kar trdiš!“ je je zarecal Loyola.

Nostradamus je položil roko na zlato mizo. Njegov visoki s'as se je vzravnal. Njegovo plemenito lice je pokrtil izraz ponesnega dostojanstva.

„Bogokletstvo!“ je zarjul Loyola. „Kaj delaš z Bogom!“

„Z Bogom!“ je odgovoril Nostradamus. „Bog, bogom, je najvišji želja človekova. Bog je skrivna nada v življenje, obnovljeno v krogu večnosti. Verovati v Boga, se pravi, upati hrepeneti preko minljivosti človeškega življenja.“

„Nič več ne bom poslušal takšnih strašnih bogokletstev!“ je zaškril Loyola.

In je vstal. Nostradamus jo iztegnil roko proti njemu ter dejal z ledenim glasom:

„Gospod plemenitaš, zahtevali ste dokaza moje učnosti. Nočem, da bi šli od mene brez tega dokaza. Madame, nocoj ob šestih je nekdo porinil pisemce pod vrata te hiše. Pisemce mi je naznanjalo poset odlične dame ob enajstih ponoči. Nič drugega. Tista odlična dama ste vi, madame, Vas gospod, ne poznam. Vedel nisem, da pridete k meni. Maskirani ste. Širok plašč skriva vašo obleko;

Nato je ponudil Katarini fotelj, ki je odgovarjal slonovinastim vratom, nad katerimi je stalo znamenje tehničnice, in posadil Loyola v fotelj, ki je odgovarjal znamenju strelca, sam pa je sedel v znamenje leva.

Tako so zavzemali s svojimi sedeži sleherni po en vogal trikotnika z enakimi stranicami.

„Madame“, je dejal Nostradamus s svojim resnobnim in zvinkim glasom, „moja učenost vam je nocoj na razpolago. Čakam samo še vaših vprašanj.“

„Tvoja učenost!“ je zarohnel Loyola zaničljivo. „Magija, čarovnija — prazne hi-mere! Slepništvo! Da ne rečem: zločin!“

III.

LOYOLA.

Komaj da se je ozrl Nostradamus po možu, ki ga je napadel s toliko brutalnostjo.

„Gospod plemenitaš“, je dejal z nekakšno dobrodušnostjo, „danes pravite vsaj samo: sleparija. V drugih okolnostih ste rekli: zločin. Ali to je samo beseda. Vi ste podobni slepecu, ki taji sonce in vendar ne more zabraniti nebeski luči, da ne bi odevala nesrčnika, ki je ne pozna, v svojo svetlobo. Zakaj se ponašate s svojo nevednostjo?”

Poslušajte, „madame“, je nadaljeval z nenadno svečanostjo, „predstavite si trojen šopek jasnih hipotez: Vidni in dotekljivi svet je samo resničnega sveta, ki se umika našim čutom. Predstavite si človeka, ki sedi v votlini in obrača vohodu hrbet. Ta človek ni prišel še nikoli iz svoje jame. Ne zaveda se niti njenega vohoda. Na zidu v njenem ozadju vidi, kako se rišejo in gibljejo sence vsega, kar se pomiče zunaj njemu votline. Kaj so njemu te sence? Edina resničnost so, ki jo on pozna. In vendar so samo sence. Prava resničnost je zunaj votline... Mislite si zdaj, da stoji blizu tega človeka nekdo, ki gleda proti vohodu; ta bo videl resnična bitja, ki se gibljejo zunaj; opazil bo vse njihove gibe. Ali ne bo spoznal s tem tudi sence, ki se bodo risale na zidu? In ali ne bo mogel napovedavati svojemu tovarišu, kakšne bodo te sence in v kakšni smeri se bodo gibale?... Takšna votlina, madame, je naš svet. Te sence so vse, kar vidimo. Dodeljeno je redkim bitjem človeškega rodu, da se obračajo proti vohodu, proti zunanosti, da opazujejo pozitivno resničnost in da napovedujejo svojim sozemljanom, kakšne sence bodo padale na zid zemeljskega življenja, to je, kakšni dogodki se bodo vršili.“

„In ti trdiš, da si ena izmed teh privilegiiranih kreatur?“ je izpregovoril Loyola.

dočim Gorše ni dobil nobenega glasu, a ravno je pretežna večina volivcev le njega volila. Slično se govori o šest drugih takih, ki so bili izvoljeni v odbor, glede katerih pa velika večina volivcev dobro ve, da jih niso volili. Od nekaterih izvoljenih odbornikov se tudi pripoveduje, da imajo take kazni na sebi, katere izključujejo volitev v odbor. Vedno več prihaja tudi takih slučajev na dan, glede katerih je dognano, da so po večkrat volili in z več pooblastili. Večina teh je bilo zapeljanih po že znanem volilnem sleparju v talarju vavtovski župniku Zakrajšku. Drugod se ljudstvo po volitvah polagoma pomirjuje, pri nas je pa ravno nasprotno, čim dalje smo od zaključka volitev tem bolj se širi razburjenje vsled sleparij, ki prihajajo polagoma še le zdaj na dan.

Dr. Ljudevit Jenko — umrl. Včeraj popoldne je v Ljubljani umrl zdravnik dr. Ljudevit Jenko po kratki bolezni. Pokojnik je bil ustanovitelj ruskega kružka v Ljubljani in je med Slovenci vzbudil splošno zanimanje za ruski jezik. Med Ljubljanci je bil zelo priljubljen zaradi svojega miroljubnega vedenja. Njegovi soprogi Terezini Mihajlovni naše iskreno sožalje.

„Slovenec“ molči. Znana resolucija združenih hrvaških akademikov, v kateri pozivljajo katoliško duhovščino, naj ne podpira protinarodne vlade, ako noče, da jo doleti sovražstvo in maščevanje naroda kakor se je to zgodilo na Francoskem in Portugalskem, je morala gospode okoli „Slovenca“ zelo neprijetno dirniti. Seveda! resolucijo je stavil predsednik kat. akad. društva „Domogoj“ v Zagrebu in to je zato še hujši poper za „Slovenca“. Naši klerikalci predstavljajo navadno duhovščino kot narodne mučenike in zato ljudstvo ne sme zvedeti, kako opravičeno mnenje imajo o duhovniških drugje. Časi, ko so bili duhovniki v resnici narodni mučeniki, so že zdavnaj minili. Dandanes jim je narodnost deveta briga, glavna stvar jim je pač „kšeft“. Duhovščina zamore imeti trajen upliv in veljavo med narodi sedaj sedaj le pod tem pogojem, ako dela v resnici za probujo in v korist naroda. Kjer pa tega ni, tam mora priti enkrat do popolnega razkola med ljudstvom in cerkvijo. Pri nas je seveda od strani klerikalnih dijakov taka resolucija nemogoča, ker tičimo še preveč v duhovniškem jarmu.

Občinske volitve v Št. Vidu nad Ljubljano. Občinske volitve v Št. Vidu nad Ljubljano bi se imele že zdavnaj vršiti, a se še sedaj niso. Klerikalci morajo v resnici biti v silnih skrbih za občino, v kateri so sedaj neomejeno gospodarili. Klanfarjevemu Tonetu se županski stolec mirno ziblje. Volilni imenik, katerega je sestavil župan je bil tak, da so se mu smejali celo klerikalci. Treba je seveda sestaviti novega, ki bo še bolj prikrojen klerikalnemu duhu. Klerikalcem svetujemo, da potroje svoje moči, ako se hočejo še vzdržati na površju. Če se jim še volitve tako slabo obnesejo, kakor se je slabo obnesel volilni imenik, tedaj bo popolen pogoreto. Še požarna bramba bo morala priti na pomoč.

Poročka. Poročil se je v Stanežicah nad Št. Vidom veleposestnik Franc Mrak. Bilo sreče!

† **Božo Smodlaka.** Dne 28. januarja t. l. ob 6. uri zvečer je umrl v Splitu c. kr. nad-revident finančne straže I. razreda v pok. g. Božo Smodlaka, oče državnoborskega poslanca g. dr. Josipa Smodlake. Naše iskreno sožalje.

Jezikovne razmere pri tržaških sodiščih. Splošno je dovolj znano dejstvo, da ravno tržaški sodniki, zlasti nekateri na kazenskih oddelkih, ki mimogrede omenjeno tudi trdovratno omalovažujejo slovenski razpravljalni jezik in govore pri čisto slovenskih razpravah italijansko, pačijo in kvarijo naš književni jezik na naravnost škandalozen način.

vidim samo toliko, da nosite meč. A zdaj poslušajte . . .“

Loyola je začutil, da ga prešinja drget. Katarina je strmela z očmi v tega moža, ki se ji je zdel nadnaravna inkarnacija skrivnosti.

„Gospod“, je nadaljeval Nostradamus z mirnim glasom, osemindeset let je minilo od dne, ko je v deželi, gorati in opaljeni od solnca, da je iz visokega plemstva začutila enajstič porodno bolečino. Bilo je v gradu z dobro zavarovano naravno lego, ki obvladuje s svojimi močnimi obrambnimi stolpi vso okolico.² Dama je hitela poviti v hlevu, kakor sveta Devica, in je krstila novorojenčka z imenom Inigo.³

„Demon!“ je zajeceljal Loyola, zajeceljal Loyola, začutivši prvokrat v svojem življenju, kako mu leze nepopisna groza v dno srca.

„Ali naj nadaljujem?“ je povzel Nostradamus in se nasmehnil. „Ali naj vam povem, da je bil Inigo de Loyola paž kralja Ferdinanda V., da je bil pri obleganju nekega tujeja mesta“ poveljnik kompanije, da je dobil

1) Pa-peluna, ki so jo oblegali Francozi.
2) Biskaja.
3) Grad Loyolov v Biskaji.
4) Ignacij.

Potrebna je posebna metla, ki bo energično potmetla vse te nerednosti. Tržaški Slovenci moramo z vso odločnostjo zastopati stališče popolne jezikovne enakopravnosti pri vseh sodiščih v Trstu. To stališče nas tudi mora dovesti, da zahtevamo od justične uprave, da nas Slovence sodijo sodniki, ki umejo duh našega jezika in ki razumejo tudi psihično razpoloženje slovenskega naroda. Če sodnik ni zmožen uradovati neovirano in brez vsakih hib slovenski, naj ga premestijo, kjer bo lahko udeleževal svojo sposobnost za sodno službo. Naravnost pomilovanja je vreden neki, slovenščino trdo lomeči sodnik pri tržaškem okrajnem sodišču za kazenske stvari. Možu so poverjene izključno vse slovenske kazenske zadeve, dočim vodi italijanske kazenske stvari pet sodnikov.

Da je mož v resnici preobložen z delom, kaže dejstvo, da se ustna obravnava o vsaki ovadbi vrši še le šest in še več mesecev po dnevu vložitve. Znana so sicer sodišča vsled svojega promptnega delovanja in navadno samo političnim uradom očitamo lenobo in zakasnelost. Pa ta oddelek je zakasnel, ker je preobložen z delom. — Da pa ta oddelek tudi ne more biti justici za poseben ideal, je neoporečno, ker dejstvo se ne more izpodbijati, da ravno jezikovna nezmožnost sodnikova je tudi v mišno oviro za tok razprave. „Jutro“ si je nadelo nalogo, da posveti tudi v ta kotiček nezdruženosti in nenaravnih sodnih razmer in osvetli s primernimi sredstvi vse te nerodnosti. Spodaj podajamo v prvi vrsti nekaj jezikovnih cvetk iz vrte sodnih razprav. Slučaj: Pred sodnika pride priprosta slovenska žena, prodajalka masla in drugih mlečnih izdelkov, neka Pahor. Sodnik jo nagovori: »Come, vi ste Pagor? Ste ze bili strafana? — Dunque vi ste obtožena, da tista strutta di buro ni ni bila dobra. — Po kratki razpravi razsodba: „Eine Geldstrafe von cinque fiorini.“

Danes dovolj. In še nekaj smo opazili. K sodniku pridejo slovenske stranke. Zasebni obtožitelj je podal slovensko ovadbo, obtoženec razume slovensko. In sedaj se pričinja škandalozna komedija. Ker brani obtoženca neki znani italijanski zagovornik, se sodnik meni nič tebi nič ne zmeni za jasno določilo jezikovnih naredb, ignorira slovenski razpravljalni jezik in razpravlja s strankami v laškem jeziku. Naravno je potem, da so tudi slovenski zagovorniki prisiljeni braniti odnošno govoriti v italijanskem jeziku.

Tekom nekaterih včerajšnjih razprav smo prišli do objektivnega prepričanja, da je sodnik popolnoma ignoriral slovenske predloge slovenskega zagovornika in je ta moral ponovno siliti in siliti, da je se je stvar slednjič protokolirala. Vse te nerednosti bomo toliko časa bičali in kritizirali, dokler ne bo justična uprava napravila popolen red in uvedla pri tem sodišču slovenskim sodnim zahtevam primerne odnošaje ter ustvarila čisto slovenske oddelke.

Inženir je postal g. Guido Gulič, član in nekdanji predsednik „Kluba slov. tehnikov v Pragi“. Dne 3. t. m. je na češki tehniki v Pragi napravil z odliko drugi državni izpit iz strojnega inženirtva. Čestitamo!

Po Trstu razširjajo gotovi ljudje vesti, da je odbor „Prve slovenske tržaške narodne godbe“ sklenil bojkotirati Ciril-Metodovo družbo. Da so te govorice neresnične, naj služi v dokaz to, da se je na predlog tov. predsednika istega odbora nabrala med člani in prijatelji 20 K, kateri znesek je bil takoj odposlan Ciril-Metodovi družbi v Ljubljano.

Škandal pri bolelnem uradu v Kandiji. Pri bolelnem uradu v Kandiji se pravkar odkrivajo naravnost neverjetni škandali in katere so zapleteni vodja St. župan Zurec in občinski tajnik Slanc. Gre se za večje tatvine, izsiljevanje, poneverjenja in korupcijo. Natančneje poročilo sledi.

na nogi rano, vsled katere šepa še zdaj, in da se je na to posvetil češčenju Jezusovemu!

„Vade retro! Vade retro!“ je zajeceljal Loyola in se pokrival.

„Ali naj povem,“ je nadaljeval Nostradamus, „da je po svojem vstopu v duhovni stan ustanovil novo družbo in da je mnogo pretrpel, preden je vsilil papežem in kraljem ta verski red, ki ima zdaj svoje člane po vsem svetu? Ali naj dodam, da je Ignacij de Loyola, čuteč bližino smrti, hotel še enkrat videti Francijo in dati Katarini de Medicis, svoji najboljši učenki, poslednja navodila, in je naposled stopil v to hišo, da me opsuje s sleparjem?“

Loxola se je obrnil proti Katarini. „Idiva, madame,“ je vzkliknil. „Svarim vas; vaš dušni blagor je v nevarnosti.“

„A jaz hočem vedeti!“ je zamrmrala kraljica zamolklo.

„Niti hipa ne ostanem več v tej sata-novi hiši!“

„Pa pojdite, je rekla Katarina s trdnim glasom.“

„Dajte, da vam pokažem pot, messire,“ je rekel Nostradamus resnobno.

In je spremil Loyola do enih izmed slonoviniastih vrat, ki jih je odprl, rekoč:

Smrt v snegu bi bila, kakor se nam iz Kandije poroča, kmale doletela v soboto večer med snežnim viharjem 87 letnega meščana Jazbeca in sicer sredi Kandije. Starček je bil pred viharjem zunaj; že blizu novomeškega mostu došel, je onemogel, zašel v jark, kjer je obležal, sneg pa je padel čez njega. K sreči je še ob pravem času prišel mim vpok, politični uradnik g. Mole. Slišal je neko ječanje izpod snega. Ko se ta ozre, vгляda nekaj črnega, bili so konci suknje pod snegom zakopanega. S pomočjo nekega drugega gospoda se je g. Moletu posrečilo že na pol otrplega starčka rešiti pred gotovim poginom.

Kam je izginil rekurz? Iz Kandije nam se poroča: Kakor znamo se je proti sleparijam pri občinskih volitvah v Kandiji vložil rekurz. Zadnji rok je pretekel z 31. januarjem. Po določbi novega obč. volilnega reda bi se moral rekurz s celim volivnim aparatom predložiti že 1. februarja pristojnemu političnemu oblastnu, ki ga v svrbo nadaljne rešitve predloži deželni vladi. Kakor pa smo iz zanesljivega vira izvedeli, tega rekurza še 3. februarja ni bilo na okrajnem glavarstvu. Po Kandiji poprašujejo, kam je neki ta rekurz izginil. Eks-župan Zurec je imel te dni več konferenc med drugim tudi pri dvornem svetniku in bivšemu deželnemu glavarju pl. Šukljeju. Ugiblje se tudi, da volivni material že ni več tak kakršen je bil ob sklepu volitev. Pa ne, da bi ga bilo postalo strah pred državnim pravnikom. Dobro bi bilo, če bi gosp. državni pravnik ves volivni aparat še pravočasno pregledal.

Akademski društvo „Slovenija“ na Dunaju, priredi svoj februarjski občni zbor v sredo, 7. t. m. zvečer v restavraciji „Zum Magistrat“ I. Lichtenfelsgasse 3 (poleg rotova). Spored običajen. Začetek ob 8. Gostje dobrodošli.

Jugoslovanska Enciklopedija. (Iz seje znanstvenega odbora Matice Slovenske, ki se je udeležil tudi tajnik Jugoslovanske Akademije znanosti in umetnosti prof. Manojlovič.) 1. Za literaturo, pravo in umetnost so slovenski biografski in stvarni abecedarji gotovi in natisnjeni; za geografijo, zgodovino in ostale realije so rokopisno gotovi; sestaviti jih bo treba še za jezikoslovje, folkloro in „sredstva prosvete“ (tiskarstvo, žurnalistika itd.) Za jus se je že pričelo deliti spisanje člankov. — 2. Fornat Enciklopedije bo velik leksikonski format (več zvezkov), tisk dvostolpen. Vsaka vrsta enega stolpeca se bo honorirala s 5 h, kar nada na stran 7 K 50 v. Redaktorji dobe tudi primerne honorarje. 3. Enciklopedija bo segala do l. 1910. — 4. Članki bodo ali generalni (splošno pregledni z več stolpci), glavni (en ali več stolpcev, a z omejenim predmetom, n. pr. Vodnik, Prešeren, Ljubljana), občni (20 – 50 vrst, n. pr. Celje, Savinja) in beleške (par vrstic). 5. Poednosti se bodo morale določiti šele tekom izdelovanja, provizorno podrobnejše navodilo za strokovne urednike in pisatelje pa je že izšlo v tisku.

Vsaka gospodinja že ve, da je najboljši kavni pridelek kolinska kavna primes. Z nobenim drugim kavnim pridatkom se ne napravi tako dobra kava. Kar od vsake dobre kave zahtevamo, je dober okus, prijeten vonj in lepa barva — in te tri lastnosti daje kavi v največji meri samo Kolinska kavna primes, ki jo odlikuje še ena dobra lastnost, namreč ta, da je pristno domače blago — edino te vrste sploh. Kolinsko kavno primes moremo torej našim gospodinjam kar najtopleje priporočati!

Odmevi poletnih zrakoplovnih tekem v Žavljah pred tržaškim sodiščem. Kakor znano so bile poleti zrakoplovne tekme v Žavljah pri Trstu. Za vzdrževanje oficijelnega reda in mirnega prometa je policijsko ravnatelstvo poslalo tja več redarjev. Kot povsod tako so tudi tukaj morali redarji brez odih vršiti svojo službo. Ko pa se je množila

„Zbogom, messire. Kmalu se vidiva.“

„Nikdar Kvečjemu, da boš stal ti na grmadi, meni pa bo dodeljeno, podeliti ti poslednjo, nebeško tolažbo Gospoda Jezusa.“

Nostradamus je prijel Loyola za roko in se sklonil k njemu. Strašno ga je bilo pogledati v tej minuti. Glas mu je postal trd, presekan, trepečoč.

„Vidiva se!“ je dodal. „Kajti neizogibno je, da trpiš kazen za strašno nesrečo, ki jo je napravila tvoja zloba in tvoja nevednost v življenju nedolžnega človeka. Spomni se, Loyola!, Spomni se Tournonal!“

Nostradamus se je obrnil proti malemu starčku, ki je stal v bližini in se režal porogljivo,

„Džinno,“ je dejal, „spremi tega človeka in izkaži mu sleherno čast: on je moj!“

Loyola je čutil, da je omahnil ob dihu tega glasu. Kar sklonil se je pod tem viharjem sovražstva, ki je planil vanj. Ko se je vzravnil, je bil izginil mali starček, ki mu je bil smehljaje pokazal pot.

ca začela vračati proti domu po končanih tekmah, je poveljnik nekega oddelka redarjev dal povelje, odstopiti. Vsak navaden človek bi sedaj mislil, da redar lahko brez vsega pomisleka zakadi svojo papirsko. Temu pa ni bilo tako. Tudi pri policiji imamo več komandantov, ki skrbijo z gorečo marljivostjo za disciplino in točno izvrševanje službenih predpisov. Neki, bolj lahonsko čuteči nadzornik, z čisto slovenskim imenom M. je zapazil, da stražnik Peter Vranjac ne skrbi za javni red, ampak kadi cigareto, čeprav mu je bilo preje dovoljeno odstopiti z nekim svetim, samo takim uradnim ljudem lastnim tonom je M. nahučil redarja V. vpriči drugih, zakaj kadi in mu prepovedal kajenje. Stražnik V. je hotel ugovarjati temu, povsem neutemeljenemu povelju, a nadzornik M. mu je kratkomalo izbil iz rok cigareto s tem, da ga je udaril po roki. Oblastni nadzornik je zadevo sporočil pristojni disciplinarni oblasti, ki je po dolgi preiskavi izrekla stražniku V. ukor. Nato je stražnik vložil zasebno obtožbo proti M., ker se je čutil žaljenega vsled tega, da ga je udaril po roki. Včeraj je bila zadevna kazenska obravnava. Tekom raprave se je obnašal nadzornik M. zelo oblastno, češ, jaz sem višji. V. je pa le uboga para, ki mora brez-pogojno poslušati vsako mojo povelje. M. je po svojem italijanskem zastopniku skušal da-jevo tako preobrniti in zanikati, kakor, da vobče ni bil V. užitjen, ker bi moral ubogati njega — višjo uradno osebo. Nadzornik N. je govoril izključno italijanski, čeprav ume tudi slovensko. Na obtožiteljevega zastopnika slovenska vprašanje je odgovarjal z nevoljo. Sodnik je dopustil in vodil obravnavo v italijanskem jeziku. Čeprav ste obe stranki razumeli slovensko in je bila ovadba slovenska. Po skoro dve uri trajajoči pravni debati je bila obravnava preložena, da se zaslišijo nekatere prič, ker si stoje izpovedbe glavnih prič v disciplinarni preiskavi v velikem nasprotju. Policijskemu nadzorniku M. pa zapišemo v album, da naj na primeren način respektira pravice slovenskega jezika pred sodiščem. Ravnotako tudi gospod sodnik!

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani.

Hermann Bahr: Koncert.

(Premijera v nedeljo, dne 4. februarja).

Hermann Bahr, ta bela vrana med avstrijskimi Nemci, ki je pri vsej svoji ostri kritiki avstrijskih razmer, brez dvoma najboljši Avstrijec in ravno radi tega odkrit prijatelj Slovanov in nasprotnik Slované zatirajočega sistema, je gotovo vsakemu izobraženemu Slovincu že znan po svojih knjigah „Dalmatinische Reise“ in „Austriaca“, saj se je naša napredna žurnalistika z obemi deli že obširno pečala. Kot dramatika pa ga doslej — saj širši sloji — pri nas še niso poznali. Prav srečno se je vpeljal na slovenskem odru s svojo najnovejšo in najbolj posrečeno dramo „Koncert“. To je pravzaprav tragikomedija in ne veseloigra; življenje ima dve lici, kakor ga pač vzamemo: tragično in komično. Tu je Bahr zagrabil predmet, ki je tako blizu, ki ga lahko opazujemo vsak dan: tragikomične konflikte umetnika, ki ga oblegajo zaljubljene ženske; kakor igrača brez volje je tak tenorist, violonist, pianist i. t. d. med to čredo ljubezniželjnih samic. „Saj moram“ kliče s tragikomično gesto ubogi umetnik na koncu igre v objemu nove oboževalke, ko se je komaj iznebil, seve, ne po lastni zaslugi, prve — igra se začinja spet iznova; toda za gledalca je zastor padel . . . Seveda je v Bahrovem modrovanju tudi malo zo-fizma; ko bi on ne hotel, na noben način ne hotel, bi ne „moral“, toda — umetnik, on potrebuje izpremembe in novih „izpodbud“. Sicer pa Bahr vsega tega ne misli resno, ne gleda tragično, tako je pač življenje!

Ne bom tu ponavljal vsebine; kratko, drama je zgrajena prav srečno in vzdržuje zanimanje gledalca v napetosti do konca, karakteristika oseb je jasno, ostro začrtana, dialog je duhovit; duhovitost sploh preveva vse delo in je njegova najboljša stran.

Uprizoritev se mi zdi prav posrečena. Igralo se je prav gladko. — Prva je bila nedvomno gospa Danilova; izvrstno je pogodila „igro“ v igri, s katero nadkriljuje pametna Marija, žena vihravega umetnika, vse ostale osebe. Prav dober partner bi ji bil g. Danilo v vlogi slavnega „mojstra“ pijanista, ko bi — no ko bi ne bil tako plaval; kolikor ga ni plavanje motilo, je pa dobro zadel značaj od žensk preganjanega umetnika brez volje G. Nučič je v vlogi nekoliko čudaškega učenjaka dr. Jure razvil vse svoje igralske sposobnosti; igral je z veliko vervo in je zelo ugajal. Njegova partnerica gđ. Iličičeva je bila naravnost izvrstna, njena naivnost tako naravna, da bi res ne mogla biti boljša. Prav dobra je bila tudi gđ. Vera Danilova v svoji eksaltirani zaljubljenosti do „mojstra“. Popolnoma na svojih mestih sta tudi bila g. Verovšek z go. Bukšekovo. Tudi druge manjše vloge,

(gdč. Wintrowa, gdč. Thalerjeva itd.) so bile dobro izvršene.

K prevodu bi omenili, da se je g. prevajatelj držal le nekoliko preveč tesnoročno nemškega originala in mu je zato všlo par prav neprijetnih germanizmov.

Gledališče je bilo zelo dobro obiskano, duhovita igra je izzvala viharen smeh, občinstvo se je izvrstno zabavalo.

— n.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Opatija, 5. feb. Danes so priplule sem sledeče avstro-ogrške vojne ladje: „Nadvojvoda Fran Ferdinand“, „Radetzky“ in „Zri-yi“.

Dunaj, 5. feb. Danes so začele v Schönbrunn, pod cesarjevim predstvom vojaške konference, katerim prisostvujejo nadvojvoda Fran Ferdinand, Friderik in Eugen, vojni minister, šef generalnega štaba in šef bosansko-hercegovske deželne vlade.

Dunaj, 5. feb. Samo tekoma današnjega dne se je pripetilo nad 50 nesreč na športnih prireditvah s skiji in 3 bobsleigh. Največ so poškodovane roke in noge. En sam slučaj je dosedaj smrten.

Dunaj, 5. feb. Zadeva vojaških reform na Ogrskem še ni odločena, vendar se poroča, da cesar ni zavzel stališča, ki mu ga je priporočil grof Khuen Hedervary, ogrski ministerski predsednik, ki je moral baje na cesarjevo željo ostati še na Dunaju, ter se še ne ve kdaj se vrne v Budimpešto. Tudi je bila odpovedana pojutršnja seja ogrskega parlamenta, ker se je moral Khuen pogovoriti z avstrijskim ministerskim predsednikom. Konferenca je trajala nad eno uro. — Grof Stürgkh, avstrijski ministerski predsednik je vzel Khuenovo poročilo na znanje, da poroča v seji kabineta.

Dunaj, 5. feb. Časopisje poroča, da odide grof Aehrenthal na daljši dopust na jug. Baron Müller bo sicer vodil njegove posle. Toda v delegacijah bo zastopal odsotnega ministra baron Burian, skupni finančni minister. V kratkem bodo poklicani na Dunaj vsi avstrijski poslanci, eden za drugim, da se informirajo o našem političnem stanju, kakor tudi, da podajo potrebne informacije. To je v zvezi z zadevo trozveze.

Dunaj, 5. feb. V tukajšnjih političnih krogih vzbuja senzacijo, da je ruski veliki knez Andrej zaprosil pri avstrijskem cesarju za avdienco, ko se vrača s sofijskih slavnosti. Cesar je ruskemu velikemu knezu Andreju jako laskavo odgovoril ter ga povabil na dvodnevno bivanje v gradu Schönbrunn, kjer bo tudi velika gala pojedina njemu na čast ob asistenci vsega ruskega poslanstva na Dunaju. Tudi prestolonaslednik priredi na čast velikemu vojvodi pojedino.

Lvov, 5. feb. Z dovoljenjem nadškofijstva v Lvovu se poroča, da je papež na prošnjo vseh poljskih škofov dovolil, da ostane po vsem poljskem glede praznikov vse pri starem.

Solun, 5. feb. Valiju iz Kosova se je konečno posrečilo napraviti red, tako poroča on sam, ki se nahaja še vedno v Radovištu, kjer so bili zadnji nemiri! Ljudstvo gre zopet za svojim poslom. Aretovanih je bilo 11 Bolgarov, med temi več, ki so streljali na domove mohamedancev. Preiskava v zadevi bombnega napada na Solunsko Banko še ni izkazala nikakega rezultata.

Carigrad, 5. feb. Po poročilih iz turškega tabora, so dobili Turki precejšnja ojačenja, zlasti pred Bengazijem.

Carigrad, 5. feb. Senator Ehusani je odšel v Pariz. Kakor se poroča iz najzanesljivejših virov je odšel v zadevi mirovnih pogajanj med laškimi zastopniki in njim. Laški zastopniki ga že v Parizu pričakujejo.

Petrograd, 5. feb. V tukajšnjih političnih krogih sodijo, da nastane v kratkem med Nemčijo in Rusijo važno, politično zblizanje. Ruski poslanik v Berlinu Grof von der Osten-Sacken je prejel od carja lastnoročno pismo, ki mu častita k njegovi službeni 60 letnici. Pismo navaja vse zasluge, ki jih je grof von der Osten-Sacken naklonil domovini, s tem tem da se je vedno trudil za zblizanje in združenje velike Rusije k svoji prijateljici Nemčiji. To pismo je velikega pomena.

Pariz, 5. feb. Krojač Reichelt je ponesrečil pri poskusu svojega izuma, namreč padobrana za zrakoplovce. Dasi ravno mu je policija prepovedala poskus, vendar je on svojevolično napravil poskus in smrtno ponesrečil.

Tanger, 5. feb. Francoski parnik „Artois“ prihajajoč iz Casablance je nasel v skalovje, v Tangerskem zalivu. Vслед velike burje je njegov položaj nevaren.

Kodanj, 5. feb. Sladkorna rafinerija Helsingör Garde je od požara uničena. Ognja še niso pogasili. Škoda znaša dva milijona kron.

Bern, 5. feb. Referendum ali ljudsko glasovanje, je sklenilo z 284.000 glasovi, proti 238.000 splošno obvezno zavarovanje delavstva za slučaj bolezni in za slučaj nezgode na delu. Vsi nemški kantoni tudi kan-

tona Appenzel in Argovia so glasovali za predlog, francoski kantoni so pa glasovali proti predlogu. Prvi načrt tega zakona je bil l. 1910. odbit z večino skoro 200 000 glasov. Zato se vse čudi naglemu preobratu ljudske volje.

Peking, 5. feb. Cesarski edikt pooblašča Juansikaja, naj ustanovi na jugu države republiko s pomočjo revolucionarjev. Javnosti se še ni naznanil odstop dinastije. Neredov se ne pričakuje.

Urga, 5. feb. Tusshe-Tankan, pravi naslednik Gengiš kana, ki je imel neizpodbitne pravice na mongolski prestol je umrl, pustivši štiriletnega naslednika.

Razne vesti.

* **Ljubavna blaznost.** Odvetniški kandidat dr. Sand v Černovicah je imel z učiteljico Regino Schmetterling ljubavno razmerje ki se je končalo z zaroko. V zadnjem trenutku pa je gpč. Schmetterling hotela zaroko nenadoma razdreti. V soboto popoldne je prišel dr. Sand v šolo, kjer je podučevala njegova zaročenka in gpč. Schmetterling polil z vitrijolom. Nesrečni učiteljici so prihitele takoj njeno koleginihine na pomoč in jo rešile strašne smrti. Dr. Sand je bil še istega dne aretiran.

* **Veliko poneverjenje.** Upravnik hranilnice v Lohburgu, trgovec Just, je poneveril nad 300.000 kron in pobegnil. Oškodovani so večinoma gostilničarji na deželi.

* **Plagijator.** Profesor na vsučilišču v mestu Jassy, na Rumunskem, Kuza je obdolžen, da je njegovo delo „Ljudstvo“ čisto navaden plagijat. Radi tega je profesor vložil več tožb, ki so se vse končale z njegovo zmago.

* **Mati-morilka.** Neka 24 letna delavčeva soproga v Berlinu je prerezala svoji hčerki vrat in se nato obesila. Vzrok njene krvavega dejanja je dejstvo, da jo je zapustil mož.

* **Križansko-socijalni deželni poslanec I. Schreithofer,** podžupan v Amstettnu, je na potu skozi Pontabelj v Italijo zblaznel. Radi tega so ga prepeljali nazaj v Amstetten.

* **Usmrtitev morilca.** Delavca Viljema Maemecke iz Braunschweiga, ki je bil radi umora svojih otrok obsojen na smrt, so v soboto popoldne usmrtili. Morilec je stopil na morišče popolnoma mirno.

* **Smrtna obsodba.** Porotno sodišče v Muhlhausnu je obsodilo delavca Josipa Adolfa, ki je umoril neko kmetico, v smrt na vešala.

* **Mlad samomorilec.** V Rigi na Ruskem se je obesil osemletni sin nekega gimnazijskega profesorja. To je očeta tako vžalostilo, da je v par dnevih zblaznel, mati pa se je zastrupila. Nekateri listi poročajo, da je mati otroka sama obesila, ker se je bala, da bo dedno obremenjen.

* **Svetovni rokoborec Čiganjevič umrl med rokoborbo.** V Lodzu na Poljskem so se vršile te dni mednarodne rokoborbe, katerih se je udeležil tudi znani svetovni rokoborec Čiganjevič. V soboto se je vršila rokoborba med Čiganjevičem in nekim Lahom. Ker je Lah Čiganjeviča nenavadno surovo napadal, je postal Čiganjevič silno nervozen. Pri tretjem pohodu je padel Čiganjevič na tla. Obraz mu je nenadoma obledel in prišel se je tresti po vsem životu. Občinstva se je polastila silna nervoznost. Na lice mesta došli zdravnik je zamogel konstatirati le smrt slavnega rokoborca. Vodstvo je ustavilo nadaljne rokoborbe.

* **Ženska v moški obleki.** V Bukareštu je hodila po mestu skoro tri meseca neka Marjeta Jonescu ki je živela silno razuzdano in imela celo četo ljubimcev. Nihče ni vedel odkod je prišla; le to je bilo vsem znano, da je velika lahkoživka. Najprej jo je snubil neki bogati trgovec, ki je pa konečno svojo misel opustil, ko je videl, da ne bo dosegel svojega namena. Za njim je prišlo še več drugih ljubimcev, toda dobili so vsi zaporedoma košarico. Tri mesece je lepa Marjeta Jonescu vodila „zlato mladost“ za nos, a konečno ji je vendar spopletelo. Policija je namreč zvedela, da se v lepi Marjeti skriva moška oseba, ki ima za seboj precej bujno preteklost. In ni se zmotila. Preiskava je sumnjo policije potrdila. Aretacija lepe Marjete je vzbudila v Bukareštu velikansko senzacijo. Vse mesto se smeje onim moškim ki so sedli na limanice in se hoteli z lepo Marjeto poročiti.

* **Številni porodi.** V Združenih Državah in sicer v državi Oklahoma, kateri je bil pred kratkim koncediran naslov država, je neka žena, soproga knietovalčeva porodila tekom treh let trinajst otrok. Ta izredna žena, in po prvem porodu, devet let več rodila, potem je imela dvojčke, ki so stari sedaj pet let. Še ne leto potem je imela trojčke, po desetih mesecih pa je povila spet trojico zdravih dečkov. Čudež pa je, da je potem spet v kratkem čutila da postane mati, a povila je pet zdravih otrok. Vseh trinajst otrok je zdravih in so silno krepki, tako, da jih vse občuduje. Ta izreden slučaj je bil razkrit šele o priliki ljudskega štetja, ker so skromni kmet in kmetica nista brigala za

svet, ter sta na svoji farmi živela le zase in pa za svoje otroke.

* **Razstava miniaturn v Bruslju.** Zelo zanimiva razstava miniaturn se pripravlja v Bruslju. Med drugimi se udeleži te razstave tudi nizozemska kraljica Vilhelmina, ki poseduje zelo bogato, zgodovinsko zbirko miniaturn. Ona razstavi nad 30 krasnih del, med drugimi 3 Holbeinove slike. Angleško sedmo stoletje bo tudi zelo bogato zastopano. Tudi Perpount Morgan pošlje mnogo svojih najkрасnejših miniaturn svoje slavne zbirke. Dekoracije in mobilije razstave bodo v stilu raznih epoh. Da se zbere prava zbirka iz dobe renesanse, bodo z vso možno skrbnostjo prenesli salonček ljubiteljice umetnosti Gabrijele d'Ertree, — krasne ljubimke kralja Henrika IV. — iz Pariza, kjer se nahaja, v Bruslju.

Brzojavka okolo zemlje. Pred nekaj dnevi je neki uradnik lista Times v Novem Yorku predložil točno ob 7. uri 16 minut na nekem poštnem uradu v Novem Yorku takole naslovljeno brzojavko. „Ukrenite da gre predložena brzojavko okolo sveta.“ Točno ob 7. uri 16 minut in pol je bila brzojavka že nazaj v rokah pošiljatelja. Prešla je 17 brzojavnih postaj, ter napravila 46.000 km, to je 46 kilometrov in 700 m na sekundo. Šla je čez San Francisco, Honolulu, Manillo, Hang-Kong, Singapore, Madras, Bombay, Snes, Aleksandrija, Gibraltar, Lizbona, Azurske otoke, nazaj v Novi York. Na brzojavki ni bilo nobene opazke.

Jeklo in mraz. Najdelikatnejše eksperimentacije v metalurški stabilimentu v Pensilvaniji so dokazale, da mnenje, da je jeklo za mraz neobčutljivo, ni pravilno. Tračnice, debele 54 cm, in težke 156 kil so se skrčile za 175 tisočink milimetra, napram poletni. Da se doseže to skrčenje, zadošča zmanjšati toploto 20 stopinj pod normalo. Tudi druge kovine ki so bile podvržene tej preizkušnji, so trpele vsled mraza, in sicer večinoma občutneje kot jeklo, ki je torej proti mrazu še precej odporno.

Slovinci podpirajte Družbo sv. Cirila in Metoda.

Mali oglasi.

Mlad učen trgovski sluga, išče službo v kaki trgovini na deželi. Gre tudi za kočijaža na dežel, ali pa v mesto. — Ponudbe pod šifro „Sluga“ na upravništvo „Jutra“ v Ljubljani.

Spreten žagar tavolet za gater se sprejme pri veliki žagi na Dolenjskem. Naslov pove uprava „Jutra“ v Trstu.

Iščem bolj postarno žensko k dvema otrokoma sa o za čez dan. Ponudbe na upravo „Jutra“ v Ljubljani.

Kupi se dobro cello. — Ponudbe upravništva „Jutra“ v Ljubljani.

Sprejme se nižješolca na stanovanje, eventualno tudi hrano. Natančnejše pri upravništvu „Jutra“ v Ljubljani.

Odda se dostojnemu gospodulpo opremljena soba z električno razsvetljavo v sredini Trsta pri slovenski družini, Naslov pri upravi „Jutra“ v Trstu.

Izdajatelj, glavni in odgovorni urednik **Milan Plut.** Tiska Tiskarna Dolenc (Fran Polić) v Trstu.

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 4 vnarje v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Državni kolodvor.
Blaž, Dunajska cesta.
Sever, Krakovski nasip.
Pichler, Kongresni trg.
Češark, Šelenburgova ulica.
Dolenec, Prešernova ulica.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Šubic, Miklošičeva cesta.
Župančič, Kolodvorska ulica.
Pirnat, Kolodvorska ulica.
Šenk, Resljeva cesta.
Kotnik, Šiška.
Tivoli, na želez. prel. pri Nar. domu.
Košir, Hlišerjeva ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Sušnik, Rimska cesta.
Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Križaj, Sp. Šiška.

Wisiak, Gosposka ulica.
Kustrin, Breg.
Tenente, Gradaška ulica.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Sitar, Florjanska ulica.
Blaznik, Stari trg.
Nagodč, Mestni trg.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, Sv. Petra cesta.
Podboj, Sv. Petra cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Bizjak, Bohoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Sveteč, Zaloška cesta.
Jamšek, Tržaška cesta.
Štravs, Škofja ulica.
Likar, Glince,
Strkovič, Dunajska cesta.
Klančnik, Tržaška cesta.
Tulach, Dolenjska cesta.

„JUTRO“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast, Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruni, SS. Martiri.
Ercigoy, ulica Massimiliana,

Piasečka, trg S. Francesco 8,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Geppa,
Luzzatto, ulica Acquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Cechini, ulica dell' Istria,

Rončelj, ulica S. Marco,

